

Bényei Miklós – Boda István Károly

Könyvtár- és információtudományi PhD-képzés a Debreceni Egyetem Informatikai Karán

Néhány hónappal ezelőtt e folyóirat hasábjain Sebestyén György számolt be az Eötvös Loránd Tudományegyetemen folyó könyvtártudományi PhD-képzésről. Kevésbé ismert, hogy a szakterületen a doktori fokozat egy másik hazai intézményben, a Debreceni Egyetemen szintén megszerezhető. Debrecenben a könyvtár-informatikai képzés nem önálló doktori program keretében zajlik, és részben ebből, részben az itteni informatikus könyvtáros szak történetéből következően a felmutatható eredmények szerényebbek, mint a budapestiek. A törekvések azonban mindenképpen megérdemelik a figyelmet, különösen, ha tekintetbe vesszük a helyi, számos vonatkozásban sajátos körülményeket, a könyvtár- és információtudomány mai állapotát és fejlődési trendjeit.

Bevezetés

Hazánkban a könyvtári tevékenységgel összefüggő ismeretek és módszerek tudományos rangjának elismertetéséért keményen meg kellett küzdeni. Jellemző példa erre az egyetemi doktori cím késedelmes bevezetése és a kandidátusi fokozat megszerzésének kerülő utas módozata; ezekről Sebestyén György cikkében [1] érzékletes vázlat olvasható. Mindazonáltal Kovács Máté professzor és mások áldozatos munkássága nyomán a könyvtártudomány, majd a könyvtár- és tájékoztatástudomány, újabban a könyvtár- és információtudomány meghonosodott, kialakultak a műhelyei, megszilárdult a szaksajtó, értékes és nemzetközileg elismert tanulmányok, monográfiák, forráskiadványok stb. születtek; meggyökeresedett és kiterjedt, később differenciálódott a felsőfokú szakképzés. Mégsem állíthatjuk, hogy minden rendben van, hiszen napjainkban is lépten-nyomon találkozunk kétkedő, sőt tagadó véleményekkel; ennek elszomorító bizonyítéka a felsőoktatás soron lévő reformfolyamatában (bolognai folyamatként emlegetik) az informatikus könyvtáros alapképzési szak körül észlelt áldatlan huzavona, amelynek tétje az önálló felsőfokú könyvtárosképzés megmaradása vagy megszűnése volt.

A harc tehát még nem fejeződött be, és nem utolsósorban az egyetemi tanszékek feladata, hogy újabb és újabb, hathatós érvekkel szolgáljanak a könyvtár- és információtudomány mint inter- és

multidiszciplináris kutatási ág léte és létjogosultsága mellett.

A debreceni informatikus könyvtáros képzés indulása

Magyarországon hosszú ideig csak egy helyen volt egyetemi szintű könyvtárosképzés: a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. Valamikor a hetvenes években – sokan emlékezhetünk rá: a hazai könyvtárügy egyik felfelé ívelő szakaszában – vetődött fel először, hogy egy másik képzési bázist is létre kellene hozni, mégpedig Debrecenben, ahol differenciált könyvtári struktúra (elsősorban a Kossuth Lajos Tudományegyetem nemzeti gyűjtőkörű könyvtára) és kellően felkészült szakembergárda garantálta a megfelelő intézményi háttérrel és a személyi feltételek megteremtését.

A gondolat lassan érlelődött: hol ezért, hol azért ejtették el. Majd a nyolcvanas évek második felétől a KLTE akkori rektorai, Csikai Gyula fizikus- és Daróczy Zoltán matematikusprofesszorok határozottabb lépésre szánták el magukat; az előbbi egy ideig oktatási miniszterhelyettesként is segítette a terv megvalósítását. Ők és a melléjük felsorakozó egyetemi vezetők, továbbá a felkért szakértők sajátos arculatot kívántak adni a debreceni szakképzésnek, igazodni akartak a könyvtári munka és a szakirodalmi tájékoztatás új vonulataihoz, az új-

fajta követelményekhez, ezért a hazánkban akkor még újdonságnak számító informatikai irányultságot fogadták el vezérfonalnak, meghatározó profilnak. A Művelődési Minisztérium illetékesei egyetértettek az elképzeléssel, az alapításhoz szükséges minisztériumi engedély *informatikus könyvtáros* szakról szólt [2]. A könyvtári osztály (vezetője: *Juhász Jenő*) anyagilag is támogatta az indulást. Az előkészítésben oroszlanrészt vállalt *Fülöp Géza* egyetemi docens, az ELTE könyvtári tanszékének vezetője, helyben pedig *Arató Mátyás* egyetemi tanár, aki az informatikai kutatás és alkalmazás egyik magyarországi úttörője (néhány esztendeje Széchenyi-díjjal jutalmazták tevékenységét, kivételes életművét).

Eleinte a hazai hagyományoknak megfelelően a bölcsészkar feladata volt a szervezés. Különböző – elvi, gyakorlati és személyi – okok miatt azonban a Kari Tanács pár nappal az első felvételi vizsgák előtt lemondott a szakról. Az utolsó pillanatban a Természettudományi Kar dékánja, a kémikus *Bazsa György* átvállalta azt, és 1989 szeptemberében mégiscsak megkezdődhetett a tanítás. Az Országos Széchényi Könyvtár megkeresésére, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ oktatási osztályának szervezésében ugyanakkor indult humán informatika megnevezéssel egy kétéves kihelyezett levelező tagozat egyetemet végzett könyvtárosoknak. A rövid ideig tartó dékáni felügyeletet követően a szak gondozása a Számítógéptudományi és Informatikai Intézethez került. 1994. szeptember 1-jén alakult meg a komputergrafikai és könyvtár-informatikai tanszék, *Szabó József* docens vezetésével. Ezzel egy időben történt meg a levelező tagozat áthelyezése a KLTE szervezeti keretébe; azóta öt féléves ún. másoddiplomás és kiegészítő képzést folytatunk, kizárólag költségtérítéses formában.

A Természettudományi Kar ugyanabban a tanévben tért át a tanulmányi kötelezettségek kreditrendszerben való nyilvántartására, ami megkövetelte a nappali és levelező tagozat addigi tan- és órarendjének módosítását. Nem sokkal később, 1996 tavaszán lezajlott az egyetem akkreditációja, és a kiküldött bizottság jóváhagyta, mintegy legitímálta az informatikus könyvtáros szak addigi törekvéseit. Ösztönözte az előrelépést, és észrevételeivel hozzájárult a képzés feltételeinek javításához is. Tehát az évtized közepére kialakultak, megszilárdultak az oktatás és a kutatás szervezeti, tartalmi keretei.

Amikor a debreceni egyetemi szak szervezéséhez hozzáfogtunk, már nyilvánvalóvá vált, hogy a könyvtári és szakirodalmi tájékoztató tevékenység a gyökeres átalakulás stádiumában van. A külföldi tapasztalatok és a hazai kezdeményezések egyértelműen bizonyították, hogy a számítástechnika rohamosan tért hódít, a távközlési forradalom pedig hamarosan lehetővé teszi az információk globális áramoltatását, hozzáférhetővé tételét. Az átfogó politikai, gazdasági, kulturális fordulat, az ún. rendszerváltás nyomán nálunk is megindult – igaz, a kívánatosnál jóval lassabban – a tudásalapú társadalom kibontakozásának folyamata, és ebben a könyvtár, mint az információk szervezésére, közvetítésére és szolgáltatására hivatott szervezet fontos stratégiai tényezőként, mintegy alapintézményként volt és van jelen (legalábbis hiszünk abban, hogy ez tényleg így van).

A könyvtárak és más információszolgáltatási központok, részlegük fokozódó mértékben vállalnak részt az elektronikus dokumentumok szolgáltatásában és részben előállításában is. S különösen azért, hogy szolgáltatásaikat az interneten keresztül is elérhetővé teszik, közvetlenül hozzájárulhatnak a nyitott társadalom formálódásához, a digitális esélyegyenlőség biztosításához, az élet-hosszig tartó tanulás megvalósulásához. Szolgáltatásaikat, információikat a társadalmi mozgás egyetlen területe (tudomány, gazdaság, közigazgatás, pártpolitika, tömegkommunikáció, oktatás, közművelődés, művészet, közgyűjtemények, egyházak stb.) sem nélkülözheti.

A könyvtárak életében mindinkább az információszervezés és -szolgáltatás került a középpontba, és jól érzékelhető, hogy a munka döntő hányadában a számítógépekhez és a telematikai hálózatokhoz kapcsolódik. Ennélfogva e tevékenység és az erre felkészítő felsőfokú szakképzés elméleti-tudományos bázisa szintén kibővült, folytonosan új elemekkel gazdagodik. Elsősorban az informatika (beleértve az információtechnológiát, az információelméletet, a számítógép-tudományt) behatolásával kellett és kell számolni. Nem véletlen, hogy a magyar szaknyelvben a nyolcvanas évek második felétől, még inkább a kilencvenes években terjedt el – az angol szóhasználat (library and information science) tükörfordításával – a könyvtár- és információtudomány, vagy rövidebben, némileg eltérő tartalommal az információtudomány kifejezés [3].

Mint szó esett róla, egy olyan inter- vagy/és multidiszciplináris stúdium formálódott, önálló-sodik, amely egyaránt kapcsolódik a természet-, a műszaki, az élet-, az agrár- és a társadalomtudományok mindegyik ágához. Voltaképpen ezt a tartalmi és terminológiai változást kívánta kifejezni, tükrözni a Kossuth Lajos Tudományegyetemen elindított szak neve. Közbevetőleg okvetlenül megjegyzendő, hogy feltehetően ugyanezen logika alapján általánosította valamennyi egyetemi és főiskolai képzőhelyre vonatkoztatva az informatikus könyvtáros szak megnevezést a bölcsész és egyéb társadalomtudományi szakok képesítési követelményeiről 2001-ben közzétett kormányrendelet [4], és legfrissebben a többciklusú, lineáris felsőoktatási képzési szerkezet bevezetéséről, vagyis az ún. bolognai folyamathoz történő csatlakozás gyakorlati és adminisztratív tennivalóiról intézkedő 2004-es kormányrendelet [5].

Az első, közös kísérlet a doktori képzés megszervezésére

Még nagyon az elején tartott a debreceni szakképzés, amikor megindult a hazai tudományos minősítés rendszerének átalakítása. Mint köztudott (erről is részletesen szolt Sebestyén György [6]), némi átmeneti idő elteltével megszűnt a kandidátusi fokozat, és nem lehetett többé egyetemi doktori címet szerezni, ugyanakkor bevezették az előbbivel egyenértékű PhD-fokozatot, amelyet az erre feljogosított egyetemek ítélhetnek oda.

A könyvtáros szakmáért és annak jövőjéért felelősséget érző két egyetemi képzőhely, a budapesti tanszék és a debreceni intézet az előzetes tájékozódás után közös elhatározással úgy döntött, hogy együttes pályázatot nyújt be a PhD-program megalapítására. Úgy látszott ugyanis, hogy ily módon lényegesen nagyobb az esélye az akkreditációnak, vagyis a program elfogadásának. Szinte az elsők között, már 1993-ban elkészült a pályázati dokumentáció. Az előkészítést Fülöp Géza, az ELTE tanszékvezetője, a program eleve erre hivatott és közmegegyezéssel kiválasztott vezetője irányította, Debrecenből elsősorban Arató Mátyás professzor és e sorok egyik szerzője, *Bényei Miklós* másodállású docens működött közre az összeállításban.

A „Könyvtártudományi-könyvtári informatikai” doktori program címet viselő tervezet igyekezett összefogni mindazokat a meglévő és lehetséges

kutatási irányokat, témákat, amelyek a könyvtári, tágabban az információs szolgáltató tevékenység különböző elméleti, gyakorlati és történeti vonatkozásait érintik: a könyv- és könyvtárkultúra múltja, a dokumentumok és információk gyűjtése, feltárása, közvetítése, tájékoztatás, könyvtár- és olvasás-szociológia, igényvizsgálatok, az információs intézmények és könyvtárak szolgáltatásainak hatása, menedzsment, marketing stb. S mindenütt hangsúlyozta a számítógépek alkalmazásával összefüggő kérdések elemzésének szükségességét, kiemelt fontosságát. Biztató ígéreteket kaptunk, és 1993. szeptember 15-én az ELTE tanszékén megtartottuk az első felvételi vizsgát (öt jelentkezővel). A kísérlet mégis kudarcot vallott, az akkreditációs bizottság elutasította a pályázatot. Az indoklásban olvasható döntő érv az volt, hogy nem válik külön karakteresen a „könyvtártudományi” és a „könyvtári informatikai” tartalom; ebből következően a testület a világos tematikai elkülönítést szorgalmazta.

Őszinte örömünkre szolgált – hiszen a szakma egészének elismertségét bizonyította, tekintélyét növelte –, hogy az ELTE könyvtártudományi és informatikai tanszéke később egy másik, az előzőhöz képest némileg szűkített programmal mégiscsak megkapta a doktori képzés indításának jogát. (Más kérdés, hogy erősen hagyományos módon, az irodalomtudományi doktori iskola keretében. E tény, illetve a következmények elemzése azonban nem lehet a jelen közlemény feladata.) Sebestyén György részletesen és szemléletesen bemutatta az 1997-től folyó oktatás eredményeit, – bízást mondhatjuk – sikereit; ezek ismerete elmélyítheti szakmai identitástudatunkat, hozzájárulhat a szakmai önbecsülés kiteljesedéséhez.

A matematika- és számítástudományok doktori iskola keretében

Noha Debrecenben ekkor még nem értek meg az önálló könyvtár-informatikai doktori program indításának feltételei, a Matematikai és Informatikai Intézet vezetése lehetőséget adott arra, hogy az 1993-ban akkreditált matematika- és számítástudományok doktori iskola részeként meghirdetett informatika doktori programhoz a könyvtárosok is csatlakozzanak, jelesen a könyvtár- és információ-tudomány széles értelemezett tárgykörébe sorolható, ám az alkalmazott informatika egyik ágazataként felfogott kutatási témákkal. Vagyis az intézet abba az irányba mozdult el, amelyet a Magyar

Akkreditációs Bizottság imént említett elutasító végzése sugallt és indítványozott. Még mielőtt az első jelentkezések megtörténtek volna, mód nyílt arra, hogy egy korábbi egyetemi doktori címet a felsőoktatási törvény értelmében [7] a Természet-tudományi Kar doktori tanácsa átminősítsen PhD-fokozattá. A jelölt, *Virágos Márta* – akkor a Debreceni Orvostudományi Egyetem Kenézy-könyvtárának igazgatója – 1993-ban nyújtotta be és védte meg *Új információs technológiák az egyetemi könyvtárakban* című értekezését. Ennek alapján és az egyéb szükséges feltételek teljesítésével születt meg a pozitív ítélet, vagyis a kollégánő volt az országban az első, aki a könyvtár- és információ-tudomány szakterületén 1996-ban PhD-fokozatot kapott.

A matematika- és számítástudományok doktori iskola vezetője, Daróczy Zoltán akadémikus – aki már a szakalapításnál is meghatározó szerepet vállalt – kezdettől fogva támogatta a könyvtárosok jelentkezését, az informatika doktori program irányítója, Arató Mátyás egyetemi tanár – akinek egyébként is igen sokat köszönhet a debreceni szakképzés – pedig a Kossuth Lajos Tudományegyetemen (2000-től: Debreceni Egyetemen) végzett informatikus könyvtárosok esetében kifejezetten szorgalmazta a tehetséges fiatalok kutatási tevékenységét.

Először, 1994-ben *Boda István Károly* tanársegéd, a komputergrafikai és könyvtár-informatikai tanszék oktatója nyert felvételt a doktori képzésre. Témavezetője Arató Mátyás professzor volt. Tanulmányainak befejezése után disszertációja elkészítését a Soros Alapítvány is támogatta. *Use of Hypertext in Information Science: Concepts, Systems, Models and Applications* [Hipertext az informatikában: Fogalmak, rendszerek, modellek és alkalmazások] című, angol nyelvű értekezésének nyilvános vitája 2001. december 21-én zajlott le. A két opponens, *Remzső Tibor*, a műszaki tudományok kandidátusa és *Bölcskéi András* (PhD) egyetemi adjunktus, valamint a bírálóbizottság többi tagja egyaránt a legmagasabb pontszámot adta, így a jelölt a *summa cum laude* minősítést 100%-os szavazataránnyal szerezte meg. A színvonalas dolgozat változatlan címmel nem sokkal később, 2002-ben könyv alakban is megjelent [8].

Azóta még egy könyvtár-informatikai tudományos értekezés védésére került sor, 2003. július 1-jén. *Eszenyiné Borbély Mária* (a Nyíregyházi Főiskola

docense) 1997-ben kezdte meg PhD-tanulmányait, és szintén Arató Mátyás vezetésével az *Automatizált könyvtári rendszerek minőségi vizsgálata* című témán dolgozott. Jó néhány részlete elhangzott különféle konferenciákon, illetve megjelent a szak-sajtóban, egyebek között egy cikk [9] a TMT-ben is. Bírálói *Bíró Miklós* és *Fazekas Gábor* voltak, mindketten a hazai informatikai kutatások jelentős egyéniségei. Ők és a vita más résztvevői is felhívták a figyelmet a tárgykör közvetlen gyakorlati jelentőségére, valamint a további elméleti vizsgálódás szükségességére.

Az elmúlt években további hallgatók nyertek felvételt az informatika doktori programra időszerű és – bátran állítható – szakmai szempontból izgalmas könyvtár- és információtudományi témákkal. Egy kivételével mindannyian a debreceni informatikus könyvtáros szakon szereztek oklevelet (akárcsak *Eszenyiné Borbély Mária*). Szintén Nyíregyházán docens *Tanyiné Kocsis Anikó*, értekezésének tervezett címe: *Vállalkozói információtár. Közkönyvtári segítség a vállalkozások alapításához és működtetéséhez mikro- és kisvállalkozók számára. Tóth Erzsébet*, a Nyíregyházi Főiskola adjunktusa igencsak aktuális kérdést elemez: *Az internetes keresőrendszerek működési hatékonyságának vizsgálata*; egy előre megtervezett mérést végez a kiválasztott magyar és angol nyelvű keresőrendszerek körében, és az értékelésre külön adatbázist alakít ki.

A Debreceni Egyetem komputergrafikai és könyvtár-informatikai tanszékének tanársegéde *Salgáné Medveczki Marianna*; ő az online bibliográfiai adatfeldolgozás vizsgálatával egy metaadatrendszer létrehozásáig kíván eljutni. Másik kollégánk, *Iszály György Barna* az elektronikus zeneműtár technikai és elméleti problémáinak megoldásán fáradozik. A felsoroltak és az itt nem említettek mindegyike levelező tagozaton végzi doktori tanulmányait. Mindmáig az egyetlen nappali tagozatos, tehát ösztöndíjas PhD-hallgatónk *Kenéz Tünde* (2002-ben vették fel). Magyar nyelv és irodalom szakon diplomázott, ami ötletet adott arra, hogy a magyar meseillusztrációk adatbázisát építse ki, természetesen e feladat teoretikus elemeit is feltárva. Az egyetlen nem debreceni végzettségű PhD-hallgató *Mihalik Laura* a bajai főiskoláról. Választott témája: virtuális könyvtár, virtuális valóság, közelebbről a VRML virtuális valóságmodellező nyelv alkalmazásának lehetősége a helyi társadalom és a helyi identitás fejlesztésében (Baja példáján, az ottani helyismereti gyűjteményre támaszkodva).

Reméljük, hogy az elmondottak igazolják: a könyvtár- és információtudomány területén már eddig is számottevő minőségi eredményeket felmutató debreceni doktori képzés nagyon előnyösen egészíti ki a budapesti doktori programot. *Pálvölgyi Mihály* az informatikus könyvtárosképzéssel foglalkozó cikkében [10] az ELTE doktori iskolája mellett méltatja a debreceni eredményeket is. Elsősorban azok számára vonzó lehetőség, akik informatikai képzettséggel rendelkeznek, illetve a könyvtár- és információtudomány azon kérdései, tárgykörei iránt érdeklődnek, amelyek szorosabban kapcsolódnak az informatika elméletéhez.

Az önálló könyvtár-informatikai doktori program terve

Remény van arra, hogy ez a lehetőség a közeljövőben bővíthet. Az utóbbi években fontos fejlemények történtek a debreceni informatikai képzésben, amelyek közvetlen közelről érintették az informatikus könyvtáros szakot. A Debreceni Egyetem Matematikai és Informatikai Intézetének informatikus oktatói, kutatói már jóval korábban kezdeményezték az önálló intézet, illetve kar létrehozását. A javaslat megvalósításának első lépésére 2002-ben került sor, amikor az Informatikai Intézet különvált. Majd újabb, nagy horderejű döntésként, a nemzetközi fejlődésre figyelő kormányzati szándéknak megfelelően 2004-ben az egyetemi vezetés a cívisvárosban is megalapította az önálló Informatikai Kart. A felsőfokú könyvtárosképzés szempontjából megnyugtató döntés volt, hogy az informatikus könyvtáros szak gondozása maradt a régi helyén, vagyis az új karon. Hiszen itt és így terjedelmes és egyre korszerűbb infrastruktúra, számítógéppark, értékes külföldi könyv- és folyóirat-állománnyal bíró szakkönyvtár áll a rendelkezésünkre, kiterjedtek a nemzetközi kapcsolatok, erős az oktatói-kutatói bázis, az informatikus kollégák közreműködnek az oktatásban, szilárd a tudományos háttér. S mint ahogy arról már szó esett, a kari vezetés a képzést az informatikai oktatás és kutatás részeként szemléli, és megértően támogatja. Az Informatikai Kar ez év tavaszán megkapta a doktráltatás jogát is. A képzés és a fokozatszerzés a nemrég elfogadott kari doktori szabályzat szerint továbbra is a Természettudományi Karral közös Matematika- és Számítástudományok Doktori Iskola keretén belül zajlik.

Nem sokkal az Informatikai Intézet különválása után felvetődött a javaslat, hogy az informatika doktori program mellett újabb programok is szer-

veződjenek. 2003 februárjában a komputergrafikai és könyvtár-informatikai tanszék szintén kidolgozott egy tervezetet a könyvtár-informatikai doktori program bevezetésére. Bár az indítvány akkor lekerült a napirendről, most az Informatikai Kar léte minden bizonnyal újjáéleszti azt, és megnő az esély a külön könyvtár- és információtudományi doktori program megindítására is. Éppen ezért hasznosnak látszik, hogy a két évvel korábbi tervezet fontosabb pontjait röviden vázoljuk. Ezzel is jelezni kívánjuk, milyen úton szeretnénk továbbhaladni, elsősorban mely témakörök vizsgálatát szeretnénk szorgalmazni. A javaslat négy főbb kutatási területet jelölt meg:

- Multimédia és hipermedia alkalmazása könyvtári információs rendszerekben; leíró jelölő (markup), programozási és script nyelvek alkalmazása a webtechnológiában és multimédia fejlesztő rendszerekben; zenei, kép- és mozgóképállományok feldolgozása; könyvtári adatbázisok, digitális könyvtárak és tudásbázisok kialakítása; adatbányászat.
- Könyvtári rendszerfejlesztés; könyvtári stratégiai, marketing- és innovációmenedzsment, projektmenedzsment; könyvtári EEM, tudásmenedzsment, minőségmenedzsment; integrált könyvtári rendszerek, szoftver kiválasztás, szoftverminőség.
- Információkereső nyelvek és alkalmazásaik; számítógépes szövegfeldolgozás, a szövegfeldolgozás számítógépes és kognitív nyelvészeti, pszicholingvisztikai, valamint szövegtani vonatkozásai; ontológiák készítése tudásalapú rendszerek számára RDF ismeretábrázolást alkalmazva; tartalomelemzés; bibliometria, tudománymetria, hivatkozásvizsgálat; kommunikációelmélet.
- Információtörténelem és történeti informatika, az információtárolás és -átadás története, kommunikációtörténet, az audiovizuális és multimédia eszközök felhasználásának története; a könyvtárak szociológiai és művelődéstörténeti vonatkozásai; a könyvtárak szerepe az információs társadalomban.

A programban a debreceni egyetemi tanárok és docensek mellett jeles budapesti, egri és más szakemberek vállalták a közreműködést.

Irodalom

- [1] SEBESTYÉN György: Könyvtártudományi és informatikai PhD-képzés az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtártudományi-informatikai tanszékén. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 11. sz. 2004. p. 475–483.

- [2] Tájékoztató szak létesítéséről. = Művelődési Köz-
löny, 24. sz. 1989. p. 1250.
- [3] HORVÁTH Tibor: A könyvtártudomány és informá-
ciótudomány alapjai. = Könyvtárosok kézikönyve. 1.
köt. Alapvetés. Szerk. Horváth Tibor, Papp István.
Budapest, Osiris K., 1999. p. 15–16.
- [4] A Kormány 129/2011. (VII. 13.) Korm. rendelete a
felsőoktatásban a bölcsészettudományi és egyes
társadalomtudományi alapképzési szakok képesí-
tési követelményeiről. = Magyar Közlöny, 80. sz.
2001. p. 5879., 5924–5925.
- [5] A Kormány 381/2004. (XII. 28.) Korm. rendelete a
többciklusú felsőoktatási képzési szerkezet beveze-
tésének egyes szabályairól. = Magyar Közlöny,
203/l. sz. 2004. p. 16 220.
- [6] Lásd: [1], p. 478.
- [7] 1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról. 118. §
(4) bekezdés. = Magyar Közlöny, 107. sz. 1993. p.
5751.
- [8] BODA I. Károly: Use of Hypertext in Information
Science. Concept, System, Models and Applica-
tions. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2002.
140 p. (Doktori értekezések, 18.) ISBN 963-472-
639-9 ISSN 1416-0455
- [9] ESZENYINÉ BORBÉLY Mária: A Magyarországon
alkalmazott könyvtári szoftverek értékelése a több-
tényezős döntéshozatal módszerével. = Tudomá-

nyos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 3. sz. 2003.
p. 110–118.

- [10] PÁLVÖLGYI Mihály: Az informatikus könyvtáros-
képzés helyzete és tendenciái. Veszélyek és lehe-
tőségek. = Könyvtári Figyelő, 15. (51.) köt. 1. sz.
2005. p. 26.

Beérkezett: 2005. VI. 1-jén.

Bényei Miklós

a Debreceni Egyetem Informatikai
Kara komputergrafikai
és könyvtár-informatikai tanszékén
egyetemi docens. Kutatási területei:
19. századi művelődés- és eszme-
történet, könyvtári tájékoztatás és
bibliográfia, helyismereti tevékenység a könyvtárakban.
E-mail: benyeim@freemail.hu

Boda István Károly

a Debreceni Egyetem Informatikai
Kara komputergrafikai és könyvtár-
informatikai tanszékén egyetemi
adjunktus. Kutatási területe: a
hipertext alkalmazása a számítógé-
pes nyelvészetben.

E-mail: bodai@inf.unideb.hu

T
É
M
A
F
I
G
Y
E
L
É
S

**SZAKTERÜLETÉN LÉPÉST KÍVÁN TARTANI A TUDOMÁNY HALADÁSÁVAL?
KÍVÁNCSI, DE NINCS ELÉG IDEJE FELTÉRKÉPEZNI A FORRÁSOKAT?**

ÚJRA

Célunk, hogy megkönnyítsük az információáramlást, adatbázisaink segítségével pont azokat az információkat juttassuk el Önhöz, melyek hasznos segítséget nyújthatnak cége szakmai munkájához és hatékony gazdálkodásához. A negyed-
évenként megküldendő összeállítások magyar nyelvű, legtöbb esetben ábrákat,
táblázatokat, és grafikonokat is tartalmazó tömörítvények.

- **témafigyelési szolgáltatás** – a legfrissebb műszaki-gazdasági témák cikkgyűjteménye,
9000 Ft (áfával)/év/téma
- **visszamenőleges irodalomkutatás** – amelyek a témafigyelési tematikák 3 évre
visszamenő cikkgyűjteményét tartalmazzák, 8000 Ft (áfával)/év/téma
- **speciális témakeresés** – amikor a megrendelő maga határozza meg,
mely műszaki-gazdasági témában keres bővebb információt, 15 000 Ft (áfával)/év/téma
- **jelszó vásárlás** – adatbázisaink online használatához, 30 000 Ft (áfával)/félév,
50 000 Ft (áfával)/év

BME OMIKK Értékesítési és Marketing Csoport

Tel.: 457-5354; patho@info.omikk.bme.hu